

במשעול החסידות

להבין ולהשכיל בדברי רבותינו תלמודי בעש"ט הקדוש

גיליון קבו | דאה פ"ו

דאה אנוכי נותן לפניכם – כיצד הופכים קללה לברכה

לראות ולהבחין 'בכל מה שאתה רואה בדברים שבעולם', בכל הקורות אותו ולמוטב. וכפי ראייתו ושיפוטו והערכתו את הקורות אותך כגם קורים ונערכים הדברים באמת בעוה"ז לברכה או ח"ו לקללה, וכך בדיוק גם נעשה למעלה.

וזהו ראה אנוכי נותן לפניכם, בכל מה שאתה רואה בדברים שבעולם תדע ששם אנוכי נותן לפניכם ברכה וקללה, שהוא בחי טוב ורע המעורב בכל הדברים כנ"ל. את הברכה וגו' פ"י... על ידי שרואה הטוב שבכל דבר ומקרב לאלופו של עולם, הברכה באה על ידי זה, מפני שמכליל הרע בהטוב שהוא כללות שמאל בימין, ונעשה כך למעלה גם כן, שנכלל שמאל בימין, ואין דינים כלל שהוא בחי קללה ח"ו, רק ברכה וירידת שפע לולם ברב טוב ברכות מאין סוף ב"ה.

יכול אחד לפי מה שהוא: ובהמשך דבריו שם, שראיה זו תלויה במה שהוא היהודי עצמו, וכל אדם מעורבים בו טוב ורע, וכמה שהגביר בקרבו את הטוב על הרע, כך הוא רואה בכל דבר שלפניו יותר את הטוב מאשר הרע. כהמש"ד שם במאו"ע.

כנודע שמחטא אדם הראשון נעשה התערבות טוב ורע, שבכל הדברים שהוא רואה בעיניו יוכל לראות הטוב או הרע שיש שם. והאדם גם כן הוא מעורב מוטב ורע כנודע שהוא בחינת היצר טוב ויצר הרע שבאדם, והרע שבו נמשך אחר הרע שבהדבר, והטוב נמשך אחר הטוב שבהדבר שרואה אותו מדברי עולם הזה. וכל אחד לפי מה שהוא אם הגביר בקרבו חלק הטוב על הרע ונכלל שמאל בימין, שנכבש עבר - שהוא היצר הרע תחת רבו, כך בדבר ההוא שרואה אינו רואה רק הטוב שבו ומקרב אל שרשו שהוא בחי הא' כאמור. ולהיפך ח"ו כשהוא אדם שאצלו התגברות הרע על הטוב ח"ו, אזי כשרואה שום דבר אינו רואה כי אם שם {רע} בדבר ההוא, ומכליל ח"ו הטוב שהוא ימין בהשמאל ח"ו, ומפסיקו מאור אין סוף ב"ה שהאציל וצמצם את עצמו מאות אל אות מעולם אל עולם ממדרגה אל מדרגה עד סוף המדרגות

והראיה החלקית הזו של הרע הנמצא בכל דבר, הבא מהרע שבו עצמו, היא היא - בשם **הבעש"ט**, ממש עבודה זרה. כהמש"ד במאו"ע.

ונקרא נרגן מפריד אלוף מפריד אלוף של עולם, משכינתה השוכן בסוף המדרגות שהיא בחי ת"ו. ונקרא עובד עבודה זרה, כמ"ש הבעש"ט נבג"מ על פסוק וסרתם ועבדתם אלקים אחרים - כי מיד שסרתם מאחרי ה' לאחוז בבחירת הרע ועבדתם אלקים אחרים נחשב לעבודה זרה. וכל זה על ידי שאין לו דעת זה האמור שידע ויאמין כי לית אחר פנוי מיניה שמלא כל הארץ כבודו אפילו בארצות ובסוף המדרגות.

להפוך הרע לטוב: והדברים האלו מסוכמים בשפת אמת ראה תרל"ה. כי 'לעולם ביד האדם להפוך הרע לטוב'. בקובעו כי כך הם הדברים. ולכל השפעה וטובה היוצרת משמים, מוכרחת להיות איתה גם תערוכת מוטב ורע, ובכל התחדשות ברכה נמשכת אחריה גם הקללה. אלא שבידי היהודי להפוך את הקללה לברכה, וממש 'אין לדבר סוף' ביכולת ובצורך להפוך תמיד קללה לברכה.

במדרש אין מפסיקין בתוכחות ואל תקוץ, ל"ת תוכחות קוצין קוצין כו'. דכתיב אנוכי נותן כו' היום ברכה וקללה. פ"י שבכל יום ניתן לבני בחירה חדשה. א"כ לעולם ביד האדם להפוך הרע לטוב. ואין לדבר סוף. וז"ש אין מפסיקין קוצין קוצין כי אין אחרית וסוף להקללה. כמאמר שקר אין לו רגלים. כי בסוף מתהפך לטוב. והאמת כי אין הרע יורד משמים. אך לכל השפעה מוכרחת להיות תערוכת מוטב וטוב וכל שיש התחדשות ברכה נמשך ג"כ אחריה הקללה. וז"ש נותן לפניכם כו'. שהכל ביד האדם.

מדת ההשתוות: ואיך נעשה הדבר. הנה יש לו עצה נשגבת הבנויה על דברי הבעש"ט במאו"ע הנ"ל. והוא שאם אין האדם משתנה בשלוות רוחו, כאשר פוגעת בו צרה וצוקה וקללה, ואינו מתפעל ממנה 'יותר מדאי', אלא ממשיך בדבקות באמונתו ובטחונו שהכל מאת הש"י, ואינו שופט את הקורות אותו בגישה מיואשת (פסימית) הבאה מתוך הרע שבו עצמו, אלא מקבלו 'בשווה' מתוך אמונה ודביקות, הנה מאליו 'אין לה קיום להקללה וחולפת ועוברת ממנו'. ועבודה זאת היא 'מדת ההשתוות', שמשמעותה 'לקבל הכול בשווה' כאשר מאמינים ויודעים שהוא מאת ה', אף שיעבור עליו מה שיעבור.

וביאור הענין ואל תקוץ בתוכחתו. היא מדת השתוות. שמשבחין מאוד מדה זו. והיינו לקבל כל המאורעות בשווה, כי אם אין האדם משתנה בפגעה בו מדה"ד אין לה קיום להקללה וחולפת ועוברת ממנו. אך ח"ו אם האדם מתפעל יותר מדאי. בזה נוסף קיום וחיוזק להרע. וז"ש אין מפסיקין {בתוכחות} שלא יפסיק מדביקות ובטחון שיש לו בהקב"ה אף שיעבור עליו מה שיעבור כנ"ל:

'בכל דבר ודבר יש ברכה וקללה': ידועים דברי בעל אוהב ישראל בפרשתו, שהברכה והקללה אינם נתונים ככאלה מראש, אלא שבכל דבר היוצא מן השמים יש בו גם ברכה וגם קללה מצד מה שנגרם ממנו לאדם המקבלו, והוא תלוי בו עצמו. והגדרת ברכה וקללה היא, האם הדבר הנשפע לו מסייעו 'לשמוע אל מצוות ה', הרי שהוא ברכה. ואם הדבר אינו מסייעו לשמוע ולקיים את דבר ה', הריהו קללה. אמנם הדבר עצמו אין לו שום הגדרה עצמית, ורק תוצאתו אצל האדם היא הקובעת את ערכו כקללה או ברכה.

וז"ש הכתוב ראה אנוכי נותן כו' ברכה וקללה. ר"ל בכל דבר ודבר יש ברכה וקללה. ואם תאמר מאין יודע אם טוב הוא או להיפך ח"ו. לזה אני נותן לכם סימן מובהק את הברכה אשר תשמעו כו' ר"ל, ששם הברכה אם תוכלו {עדיון} לשמוע אל מצות ה' ולא יעכב על ידכם הברכה הנשפע לכם, אז בוודאי היא ברכה באמת. ואם לא תשמעו הוא קללה ח"ו לאשר היא הגורמת שלא תשמעו אל מצות ה' ח"ו. ואין לך קללה יותר מזה.

והוא מצייר את הדוגמאות לכך באריות ובציוריות רבה למען נבינים היטב. אשר לפעמים דווקא העדר טובה גשמית מקשרת את היהודי יותר אל הקב"ה והוא רואה אף בעיניו הגשמיים מעשה ניסים. והנה הם במלואם.

דהנה באמת כל דבר אשר יעבור ויחלוף על האדם בעודו בחיים חיותו בעוה"ז. הן לטוב הן להיפך ח"ו. יש בכל דבר ברכה או קללה, על דרך משל אם הש"י נותן לאיזה אדם עושר גדול ורב טוב. אז הוא באמת ברכה לפי הנראה לעינינו. אך אם האדם הלזה הוא נוטה ע"ז מדרכי התורה והמצוה מגודל העושר ורב טוב שהשפיע לו הש"י כמ"ש ורם לבבך ושכחת כו' והולך אחר שרירות לבו בתאוות העוה"ז. ומושל ברוחו הגבוהה על עם עני ודל וידו תקיפה עליהם בחושבו כי כוחו ועוצם ידו עשה לו כו' ואינו משים אל לבו כי הכל הוא נשפע מאתו ית' בכל עת ורגע. ולולא השגחתו עליו להשפיע לו זה הטוב אז היה כבר חסר מכל וכל והוא סובר שלעולם חוסן הוא לו. אז העשירות כזה אינו בכלל ברכה רק הוא עושר שמור לבעליו לרעתו ר"ל. ועד"ז הוא ג"כ להיפך. אם איזה אדם הוא יורד מנכסיו ונעשה עני ח"ו. אז לפי הנראה הוא קללה, אך אם הוא נותן ללבו ומתבונן בפנימית הדבר ושוכל בדעתו ואומר אולי זאת הוא לטובתי, היינו אפשר אם היה הש"י משפיע לי הון רב ועושר גדול. אז היה כבר נשכח מלבי שמו ית' ח"ו ר"ל וכנ"ל, אבל עתה שלרש אין כל ובכל עת ורגע עיניו ולבו תלויים ומצפים לישועות ית' וכפיו פרושות השמימה להספיק לו די צרכו דבר יום ביומו, ואז רואה בעיניו הגשמיים שהוא ית' המפרנסו בכל עת במעשה נסים ואז הוא דבוק בהש"י ונותן לו שבח והודיה ומברך על הטובה שעשה לו כל צרכו וא"כ הוא באמת ברכה.

והנפק"מ מכל האפשרויות הללו, היא כפי שכתב, איך ועל מה להתפלל. ואם כן הוא שואל שאלה גדולה ועצומה, איך יוכל להתפלל היהודי לפני ה' על היעדר דבר מה גשמי, ושמא היעדרו הוא דווקא טובתו.

ולפ"י יפול ספק בלב האדם שנכבד בחבלי העוני וכדומה. אם יתפלל ויבקש מהש"י שיסיר ממנו העניות וכיוצא. כי מי יודע אולי הוא לטובתו, ע"ד וה' חפץ דכאו כו', כדי שיהא לבו נשבר ונדכה ונכנע לפי שמו ית' ויהא מייחל ומצפה לישועה ממנו ית'. וא"כ היאך יתפלל להש"י להסיר זה ממנו ויהיה כפוי טובה ח"ו. אדרבה יודה וישבח לשמו ית', על אשר אינו מניחו ליפול ברשת ומצודת היצר ח"ו.

'לעבוד הש"י בלב טוב ושמח': והא מותיב ומפרק לה. והתשובה היא שאם גם היעדר השפע והדחק והמצוקה אינם מקרבים אותו לעבודת הבורא, ועוד הם מלחצים אותו יותר ומונעים אותו מעבודת ה' בשמחה וטוב לבב, הנה רק עובדה זו בלבד היא סיבה ועוגן היכולה לנמק ולהסביר תפילה ובקשה לשפע ולישועה. וכמוכין אם מתכוונים לסיבה זו באמת.

אך באמת יש סימן טוב שיוכל כאו"א להכיר אם הוא ברכה או ח"ו כו'. היינו שאם זה הדחקות אינו מבטל אותו מעבודת הש"י ואינו מעבירו על דעת קונו. אז הדבר ההוא ברכה בלי ספק. אבל אם הוא מבטל אותו ח"ו מעבודתו ית'. אז הוא ח"ו כו'. ויש להאדם להתפלל עד"ז להש"י להושיעו מצרתו ודוחקו כדי שיוכל לעבוד הש"י בלב טוב ושמח בלי שום מונע.

אשר על כן מקור המוצא של מה שיש לבריא על בוראה, בתפילה ובקשה, אינו רק בקשת טובה כזאת או אחרת. ואינה רק בקשת ישועה מאיזה צר המיצר. אלא באופן בלעדי, רק בקשה 'להושיעו מצרתו כדי שיוכל לעבוד את ה' בלב טוב ושמח' בין אם זה בדרך של שפע ובין אם זה בהיעדרו ח"ו.

'שרואה הטוב שבכל דבר': ובמאור עינים - פרשת ראה מעמיק ומרחיב בזה שאין הנפק"מ של ברכה וקללה רק לגבי תפילה, אלא שהבחירה היא לגמרי ביד היהודי כיצד ומה

לפני ה' פנים אל פנים: ועבודת ההשתוות הזאת של היהודי כאשר פוקדים אותו צרות ורעות רבו ומידת הדין, נקראת בספר צמח צדיק - פרשת וישלח, עמידת פנים אל פנים, והיא לא להתרחק מפניו ית' אלא לעמוד בעוז ובדבקות של אמונה - כביכול ישירות מול הקב"ה, ולעקוף בכך את כל המצוקות והצרות שהם השליחים בעל הדין והגבורה, ולומר לפניו דברים של תשובה בדברים של אמת גלויים ברורים וישירים, ומתוך הכרה בעובדת היותו הגורם הראשון לכל הפוקדות אותו ולבקש מפניו ישועה. ובכך הופכים הקללות ונמתקות לברכות.

כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי. פירוש כי ראיתי אלהים, אם אני רואה השראת הדינים ח"ו, העצה לזה - פנים אל פנים, לעמוד לפני השי"ת ולשפוך שיח, ולחשוב שבדודאי הוא על ידי מעשיו לא טובים, ויאמר לפניו {מכל מקום} רבונו של עולם {הרי} גלוי וידוע לפניך שאני בשר ודם ואתה אל רחום וחנון. ועל ידי זה נמתקין הדינים בחסדים הרומזין פנים אל פנים.

ועד"ז שמעו לו לחסיד גדול של בעל אהבת ישראל מוויזניץ (הרש"ל גאון זצ"ל) שבעת שאירעה לו צרה גדולה הלך לפינת החדר ואמר: 'רבוש"ע וואס ווילסטו פון מיר, איך ווייס דאך שוין אז אלעס איז צוליב מינע חטאים, אבער איך בין דאך א בשר ודם און דו ביזט דאך אן קל רחום וחנון. ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאיי. בעט איך דיר, פאר גיב מיר, און אזוי וועל איך קענען תשובה טוהן.

פנים של קל: וכמו שכתב באור המאיר - פרשת וישלח, שהיא 'הכרה עצומה וכוחה יפה' להגיע לכך שבכל 'מקרי ופגעי הזמנים' הוא אינו רואה בהם כי אם 'פנים של קל', המלוכש שם, וצדיק אמת 'אין לו עסק עם השטן' ורואה בכל ענייניו רק את הבורא ברוך הוא כגורם הראשון והיחיד לכל ענייניו, וכך הוא ניצל מאותם דינים.

בפסוק ויקרא 'עקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלקים פנים אל פנים ותנצל נפשי. נראה כוונת הכתוב... כי מי שהוא איש משיכל... וכל מה שרואה ושומע אפילו דיבור איש אל רעהו, וכל הקורה אותו ממקרי ופגעי הזמנים, מוצא שם בחינת התלבשות [פנימו] המאירים. וזה נקרא פני אל, כלומר הפנים של אל עליון המלוכש שם... הכרתו עצומה וכחו יפה... אינו רואה כי אם פנים של אל באיזה מן המדות שנדמה אליו, כי ראיתי אלהים פנים אל פנים, והכוונה ראיתי לשון הבנה, הבנת התלבשות אלהים פנים אל פנים, הוא יתברך מלביש את עצמו בכמה ריבוי פנים של מדרגות התחתונים, כפי הפנים של הצדיק וחוזק הכרתו, ועל ידי זה ותנצל נפשי, היא השכינה שמעלה {אותה} הצדיק משם למקומה הרמתה.

באור ישר להשי"ת: ובאמת היכולת הזאת לעמוד מול פני ה' ולהאמין וגם לראות ולהכיר את פעולתו פנים אל פנים הוא בעצמה בגדר אמירת שירה, והיא מבקעת את כל כוחות הטבע והופכת מקללה לברכה. כמ"ש בסוד ישרים לשינוי של פסח.

וזה מורה מאמר המדרש הנ"ל שאומרים שירה על הנס, יען שבעת הנס שהשי"ת מגביה את האדם למעלה מן הטבע ורואה שהשי"ת מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, לא שהשי"ת נתן פעם אחת כח בהטבע ואח"כ הטבע מתנהגת בעצמה, אלא שהשי"ת משפיע חיים בכל רגע ורגע. ממילא מביט האדם אז באור ישר להשי"ת פנים בפנים, שזה מורה שירה. ולזה כל השירות כולם פתחו באו, שמחמת שמגיע האדם להביט ישר להשי"ת פנים אל פנים, ממילא מכיר שמי שרוצה לעבוד את השי"ת נתבקעו נגדו כל הכחות הטבע, ומניחים אותו להכיר אור השי"ת המלוכש בכל כחות עוה"ז והבן:

שהשי"ת מהוה את הטבע: והוא מבאר שם בשם בעל מי השילוח, כי מידת 'ההשתוות' היא להכיר שאין שום הבדל בין נס לטבע, אלא שלטבע התרגלו הבריות, ונראה להם שזה הרגילות הטבעית הצריכה להיות וכל שינוי הוא נס.

והיינו, כי ענין שירה ביאר בזה כבוד אומרו'ר וללה"ה, שמורה על הסתכלות באור השי"ת פנים אל פנים, ולזה איתא במדרש שאומרים שירה על הנס, והיינו כי נס מורה במקום שמגביה השי"ת את האדם למעלה מן הטבע של עוה"ז. והוא כי עיקר הנס הוא, יען שהאדם מוטבע בטבע של עוה"ז, ואינו מכיר מפורש שהשי"ת מהוה את הטבע בכל רגע ורגע, וכמו שאנו אומרים המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. לזה כשרואה שינוי הטבע נקרא נס, כמו הנס של קריעת ים סוף. ובוודאי אדם הראשון בעת שנברא והלך לחוץ וראה שהים הולך וסוער, היה אצלו שווה נס הליכתו של הים כמו אח"כ הקריעה של הים, שמחמת שלא היה עדיין מוטבע בטבע הליכת הים, הכיר מפורש שהשי"ת מהוה ומחדשו בכל רגע ורגע. ואח"כ שנטבע אצל הברואים הליכת הים היה אח"כ הקריעה לנס.

פנים בפנים: ובאמת עמידה לפני ה' פנים בפנים הוא עבודה גדולה ועמוקה, לא רק בעת צרה אלא בעצם הסוג והמניע של כל עבודת ה' של היהודי, עד כמה הוא יכול להפוך את עצמו מהאחר שילו אל בחינת הקדם שלו ולעבוד את עבודתו שלא על מנת לקבל פרס אלא עבודה לשמה ומשום 'דאיהו רב ושליל' שזוהי נחת רוחו של הקב"ה וגם של העובד אותו. כבקדושת לוי וישלח.

ויקרא שם המקום כו' כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי. כי הנה יש אדם שעובד את הבורא ברוך הוא בעבור שישפיע עליו כל הטובות כשיעבוד אותו. ויש בחינה גדולה מזו שאדם עובד את הבורא ברוך הוא בגין דאיהו רב ושליל, ואין כוונתו כלל על קבלת הטובה. והבחינה הזאת נקרא פנים בפנים, כי הוא עובד את הבורא ברוך הוא בגין דאיהו רב ושליל והבורא ברוך הוא כביכול פונה אליו פנים בפנים. והבחינה הא' נקרא פנים באחר, כי הבורא ברוך הוא פונה אליו פנים

והוא כביכול עובד בכדי לקבל טובות מאתו. וזהו כי ראיתי אלהים פנים בפנים, וזהו הבחינה הב'.

שהכל בבחירות האדם: וכבשפת אמת ראה תרל"ב. שנקודת הרצון הפנימית שיש ביהודי כלפי ה', הדיינו שעומד עם פניו ופנימיותו כלפי השי"ת היא ההופכת קללה לברכה, והרשות והבחירה לכל יהודי לעשות זאת בכוח של 'פנים בפנים' ופנימיותו.

בברכה כתי' אשר כו' ובק' אם לא תשמעו כי הקללה נעשה ע"י החטא אבל אין לה מקום בל"ז. כי מאתו לא תצא הרעות כו'. ואדרבא הרשות ביד אדם להפוך גם הקללה לברכה וז"ש נותן לפניכם כו' ברכה וק' שגם הקללה ביד האדם כו'. וז"ש ז"ל שהכל בבחירות האדם. כי גם בעוסקו בעוה"ז. אם כל רצונו מנגע להתדבק בהשי"ת. עיי' עצמו יש עלי' לכל הדברים שעוסק בהם. וע"ש זה נקרא רצון מל' ריצה שלא בהדרגה. שע"י הרצון יכולין להפוך הכל אל רצונו לעלות להשי"ת כנ"ל. וכת"י כי ירחיב ה' וכו' גבולך כו' שזה התרחבות נקודה הפנימיות, שיש בכל איש ישראל נקו' פנימיות להשי"ת. גם יותר מזה אף בכל דבר כנועד. רק שצריך האדם להרחיב נקודה הנ"ל שתפשט בכל דבר.

ויתירה מזו, 'נקודת הפנימיות' שהיא ה'פנים' שלש ליהודי כלפי הקב"ה, הוא הברכה עצמה ההופכת את הקללה לברכה, בכך שהוא יכול לראות את הברכה בכל עניין. כבשפת אמת - ראה תרל"א.

כי בכל דבר יש נקודה חיות מחי החיים. רק שבעוה"ז נסתר הפנימיות. וזה המבוקש מאיש ישראל לעורר ולגלות הפנימיות שיש בכל דבר ע"י המצות. שבכל מעשה נמצא ממצות השי"ת עשה או לית. וע"י המצוה מקרב כל המעשים אליו ית'. וזה נרי בידך כי צריך כל אדם להאיר הנקודה הטמונה, וכאלו היא במאסר עד שיגבור האדם להאיר מהחשיכה. ונקודה זו היא הברכה בעצמה אשר תשמעו כשמדבק עצמו בנקודה הנ"ל שבכל דבר, אז רואה שזה הברכה. וזה ראה כו' ע"י הביטול לנקודה הנ"ל.

במה עוסק השי"ת בינו לבין עצמו: ועמידה פנים בפנים מעוררת גם את ה'פנים' של הקב"ה שהיא 'פנימיותו בינו לבין עצמו' ושם הוא תמיד רק אהבת ישראל ודרישת טובתם כבמי השלוח ח"ב - פרשת תשא.

ודבר ה' אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו וישב אל המחנה. ואיתא במדרש שהשי"ת אמר לו שישבו כשאיהיה בכעס אתה מרצה אותי וכשתהיה בכעס אהיה מרצך, בזה הראה לו הקב"ה שאהבת השי"ת לישראל אינה פוסקת אפילו רגע... כי בעת שהשי"ת משפיע נבואה על הנביא או שהוא מתפלל להקב"ה, והכנת הנביא היה תמיד להמשיך רצון ושפע טוב, אז ודאי היה רואה שהשי"ת הוא עוסק בטובת ישראל ורואה אהבת השי"ת לישראל. אכן רצה לדעת ולשמע מה ידבר השי"ת בינו לבין עצמו, ושמע שמדבר שלום אל עמו, וזה ראה הגדולה מבלעם שהוא קטרג על ישראל ורצה להמשיך כעס ומכל מקום גם אז עסק השי"ת בטובת ישראל ויהפך לנו את הקללה לברכה.

כמים הפנים לפנים: וזוהי עבודת חודש אלול וימי הרצון, שהם ימי רצון בגלל שהיהודי מעורר אצלו את הרצון הפנימי שבלבו, לעמוד כנגד ה' 'כמים פנים לפנים' ומעורר עליו גם מלמעלה רחמים רבים על רצון זה מנשמתו שאינו יכול לבטא את עצמו, ובכך הוא מעורר מלמעלה גם כן רחמים על רצונו זה שישתייץ ויצא לפועל. כבשפת אמת שופטים תרל"א.

בכל מקום שאומרים שהוא עת רצון כמו באלול ובס"ג בשבת. הגם כי בהשי"ת לא שייך זמן. ע"כ הפי' שהוא עת רצון באדם שיוכל לקרב עצמו ולדבק בהקב"ה ברצון אמת בפנימיות הלב. כי הקב"ה מלא רצון. ורק מי שזוכה יוכל להתקרב אליו. כי כמים הפנים כו'. וכפי התעוררות רחמים בלב על עצמו. איך שיש בו נקודה קדושה מהקדוש ברוך הוא ונטבע בחומר וגשמייות וכפי התעוררות בלבו ככה מתעורר עליו רחמים רבים בשמים ג"כ.

ברוך אתה: ומעשה עבודת העמידה לפני ה' פנים בפנים היא עבודת הברכות לפני כל דבר מצווה ואכילה הנאמרת באופן של 'ברוך אתה' ולנוכח. ובזמנינו יש דוגמא אחת להארת רצון ופנים בפנים, באופן ישר, בין היהודי לבוראו, והוא בעת שמחת נישואין ושבע ברכות, שכולם המעשים והפעולות מתאחדות לעניין הפנימי של שמחת חו"כ, כבארוכה בגיליון הקודם, ולכן שבע הברכות שבשבעת ימי המשתה מוטלות את צ"ח הקללות כדברי הרי"מ בשש"ק נישואין.

בשבעת ימי המשתה. אם עושין סעודות שני פעמים ביום. הם י"ד סעודות ובכל סעודה שבע ברכות, עושין צ"ח ברכות כדי לבטל צ"ח קללות שבמשנה תורה והבן:

וזה עבודת הברכות הכללית של היהודי, ולכן נאמרין בשמחת חתן וכלה שבע ברכות שבכוחם יוכלו לייער שוב את שני העניינים העיקריים הפגומים ביותר אל הקב"ה ואל פניו בשלימות. ומזה באה השמחה הגדולה.

מה שסידרו שבע ברכות נשואין בברכת המזון, דעיקר הברכות לעורר שמחה הראשונה שהי' קודם החטא כשמחך יצירך בגן עדן מקדם. ועל ידי החטא ויצה"ר בא העצבון, ובשניהם נאמר בעצבון תאכלנה בעצב תלדי בנים ונתערבב השמחה, ובשני דברים אלו אמרו חז"ל קשין לפני הקב"ה כקריעת ים סוף, ובזוה"ק תרומה הטעם לפי דהקב"ה זן זכאי וחייבא כו' עיי' שם פי' שאין מקבלים התחתונים אלו ב' הדברים כפי רצונו ית"ש ששלט בהם יצה"ר ומה בא העצבון, ולכן מקדמין שהכל ברא לכבודו ואם היו נמשכין אחר רצונו ית"ש כמו שכתוב אשר עשה האלקים את האדם ישר כו', הי' נגלה כבודו ית"ש באלה הדברים: